

Hjälp oss se hur klimatförändringen påverkar naturen i Halland!

När våren närmar sig är vi många som håller utkik efter de första vårtecknen. Nu kan du bidra med värdefull information genom att rapportera in vår- och hösttecken från just dina hemtrakter. Länsstyrelsen i Halland har börjat dokumentera naturens kalender som en del av länets miljöövervakning. Nu ber vi om din hjälp! Dina observationer av lövsprickning och blomning kommer att användas vid forskning och miljöövervakning av klimatförändringens biologiska effekter. Skicka in dina observationer på www.naturenskalender.se och kontakta oss om du vill bli *fenologiväktare*.

Årstidernas förändringar har fascinerat människor i alla tider och med hjälp av äldre anteckningar kan vi idag kartlägga skiftningarna i naturen och se att olika arter påverkas på olika sätt. Många ekologiska samspel, som till exempel bin som pollinerar blommor, förutsätter att båda är aktiva vid samma tidpunkt. Växter och djur påverkas på ett konkret sätt av ett förändrat klimat. Det tydligaste tecknet på det är att årstidsmönstren ändras, vårtecknen kommer tidigare och växtsäsongen förlängs. I dagsläget är det dock svårt att förutsäga alla effekter av dessa så kallade fenologiska förändringar, men att förutsättningarna förändras för naturvård, jordbruk och skogsbruk är uppenbart. Pollenallergiker är en annan grupp i samhället som på ett mycket påtagligt sätt påverkas av blomningskalendern. Kunskap om fenologiska förändringar är därför intressanta ur såväl miljö- och naturvårdssynpunkt så som av ekonomiska och hälsomässiga skäl.

Historiska observationer

Under slutet av 1800-talet och början av 1900-talet fanns ett landsomfattande nätverk av observatörer som rapporterade in nästan 350 000 fenologiska observationer. Det gör att vi idag, genom att upprepa dessa observationer, kan se hur klimatförändringen påverkar våra vanligaste och viktigaste växter och djur. I Hallands län deltog närmare ett 30-tal gårdar med observationer av ett 50-tal växter. Även flyttfåglarnas ankomst och åkerbrukets fortlöpning rapporterades in. Enligt de historiska observationerna blommade t ex den tidigaste tussilagon den 1 mars. Sedan 2008 följs dessa observationer upp av Svenska fenologinätverket som är ett samarbete mellan myndigheter, universitet och frivilliga där Sveriges lantbruksuniversitet är huvudman och där nu Länsstyrelsen i Halland bygger upp ett nätverk av observatörer där du är välkommen att delta.

Vill du vara med och göra växtobservationer från din hemtrakt?

Eftersom klimatförändringen kommer att se olika ut i olika delar av landet är det viktigt att göra växtobservationer i alla regioner och i Halland behövs information från länets alla kommuner. Att göra denna typ av växtobservationer är enkelt. Kanske finns det växter alldeles runt knuten där hemma? Kanske har du både björk, sälg, hägg och vitsippor på din promenadrunda. De uppgifter som behöver noteras är vilken art det är, datum, vilken fas växten precis gått in i så som lövsprickning, blomning eller höstlövsfärger, och på vilken plats observationen gjorts. Som *fenologiväktare* följer du en gemensam instruktion och ett antal prioriterade växter och du väljer dem du har bekvämt tillgängliga. Regelbundna återbesök gör dina observationer ännu bättre.

Vem som vill kan rapportera sina observationer av allt mellan vårtecken och hösttecken via www.naturenskalender.se eller med smartmobil-appen "Naturens kalender", men för att få bidra till den standardiserade miljöövervakningen behöver du registrera dig som *fenologiväktare*. Välkommen att bidra till klimatarbetet!

Kontakta oss om du är intresserad av att delta eller har frågor.

Vill du vara med och göra växtobservationer?

Se www.naturenskalender.se och ta kontakt med

Jennie Throneé, Länsstyrelsen i Halland, jennie.thronee@lansstyrelsen.se, 010-224 33 65
eller Kjell Bolmgren, SLU, Svenska fenologinätverket, kjell.bolmgren@slu.se, 0730-670365

Naturens kalender finns också som app till smartphone och du kan även följa naturens kalender på facebook.